

ling, som blev givet samtidig med, at han yttrede sig om disse Forhold, og er noget for hurtigt kommen til den Konklusion, at der eksisterer „Arbejdsløshed“ og „Dyrktid“. Der i Kjøbenhavn, hvor Forholdene jo lettest skulde vise sig i Retning af Arbejdsløshed, tror jeg ikke, at det tør paastaas, at den er tilstede. At de egentlige Dagleiere og Folk, der søge deres Erhverv blot ved Anvendelse af legemlig Kraft og uden at være i Besiddelse af faglig Dygtighed, i Aar have mindre Arbejde end tidligere, og at der i forskjellige Haandværksgrene er en vis Stilstand, saa at en Del Hænder ere ledige, er sikkert; men det er mig forsikret fra forskjellige Side, som jeg har Grund til at antage for paalidelig, at, naar man kun ikke tager til Maalestof de nærmest foregaaende Aar, hvor ganske eiendommelige Forhold bevirkede, at der selv om Vinteren var rigeligt Arbejde, men man vil gaa lidt længere tilbage i Tiden, f. Ex. en 3-4 Aar tilbage, at det, siger jeg, naar man vil gjøre en saadan Sammenligning, ikke vil vise sig, at der er mindre Arbejde eller større Arbejdsløshed end tidligere. — Det er fra Forudsætningen om, at en saadan Tilstand er tilstede, at begge disse Forslag ere gaaede ud, og vi have faaet fra den ærede Ordfører en i Grunden temmelig naiv Meddelelse om, hvorledes Møretallet er kommet til sit Forslag, og i hvilket eiendommeligt Forhold det staar til Regjeringens Forslag. Men skjøndt de saaledes begge gaa ud paa at træffe Foranstaltninger, som kunne hjælpe paa Dyrktiden og Arbejdsløsheden, saa vil det dog let ses, hvilken overordentlig Forskjel der er mellem dem. Jeg tvivler vel paa, at der har været nogen paatrængende Opfordring til at yde Kommunerne den Art af Hjælp, som Regjeringens Forslag vil give. Jeg vil skibe ind her den lille Bemærkning, at, saaledes som jeg læser Forslaget, indeholder det ikke nogen Bemyndigelse for Regjeringen til at yde Bøst, som den har forlangt stillet til sin Naadighed, at yde Laan til Kommunerne Fattigkasse. Hvad der end maatte staa i Sindenrigsministerens Circulære derom, saa tror jeg, at Forslaget fra Finantsministeren er indskrænket til at bemyndige Regjeringen til at yde Laan til saadanne kommunale Foretagender, som Kommunerne kun ved disse Midler blive istand til at udføre, og at derimod Laan til de fattiges Kasse falder udenfor dette Forslag. Men om nu end dette Forslag af Regjeringen maatte være kommet frem, fjærend nogen virkelig Nødvendighed foreligger, har det dog to meget store Fordelle. For det Første holder det sig indenfor det traditionelt givne Omraade, paa hvilket Staten maa og skal bevæge sig, og det forrykker ikke det Forhold, hvori Stat og Kommune og Stats- og Samfundsindividiet staa til hinanden; om denne Fordel end er af en negativ Natur, har den dog den allerførste Betydning, thi Intet er farligere end, naar man, og det særlig i poli-

tisk bevægede Løber, begynder at gaa udenfor de Grændser, som lang Tids Tradition og Hævd har anvist at være de rigtige, og naar man begynder ligesom at overbyde hinanden for at vinde Diebliffets flygtige Stemninger. Men dernæst har Regjeringens Forslag endnu en anden meget væsentlig Fordel, og det er den, at det gjør det muligt at anvende Midlerne paa de Steder, hvor de behøves, og undlade at bruge dem paa de overflødige. Regjeringens Forslag indeholder endnu kun i sig en Mulighed for, at disse Penge ville blive anvendte. For saa vidt det maatte vise sig, at der var Kommuner, der ønskede Laan til de Foretagender, som de kunde udføre, og som de ellers alligevel vilde gjøre, men som kun vare opsatte af Mangel paa Penge, saa kan Regjeringen dertil laane de fornødne Midler; men om saadanne Kommuner melde sig, er et tvivlsomt Spørgsmaal, og om de melde sig, vil de vistnok vise sig, at af 3 eller 10 Kommuner kommer maaste en, og at der kan komme 15-20 Kommuner fra Sjælland, 2-3 fra Fyen og maaste 80 fra Sjælland, man veed det ikke, men Forbedringen vil ialfald ske efter det ligefremme praktiske Behov, som findes, og ikke efter en imaginær Leilighedsberegning, der tror at afhjælpe Nøden derved, at man skjærer Alt i Haffelse og uddeler bestemte Pottemaal Haffelse til hver enkelt Kommune eller hvert enkelt Individ. Jeg skal ikke tvistes med den ærede Ordfører eller blande mig i den mellem ham og Mindretallets Ordfører optaaede Strid om, hvorvidt det er rigtige Principer eller ikke, at man i saadanne vanskelige Tider noget paaskynder de Arbejder, man dog maatte anse for nødvendige. Jeg tilstaar, at min Sympathi i den Henseende ubetinget er hos den ærede Ordfører for Mindretallet. Jeg tror, at det ogsaa i Praxis vil vise sig at være en, selv rent økonomisk taget, rigtig Foranstaltning, at den Art af Arbejder, naar de dog skulle gjøres, udføres i den arbejdsløse Tid, og den økonomiske Grund ligger ganske simpelt deri, at Arbejdet netop paa den Tid faas billigere, saa at der altsaa deri ligger et ganske berettiget Incitament til at udføre saadanne Arbejder. Heller ikke tror jeg, der er stor Opfordring til at undersøge, om den ærede Ordfører virkelig har saa ganske Ret deri, at den Bistand, der tilføres Arbejderne, bliver aldeles forsvindende, idet det nemlig aldeles ikke skulde spille nogen Rolle, om et Par Arbejdere hist og her finde Vælfæstelse med det One eller det Andet. Vi ville lade alle Hypoteser om Forsvarsværkerne ved Kjøbenhavn ligge. Den ærede Ordfører talte med sin sædvanlige Tilbøjelighed for det Svulmende om de mange Snes Millioner, der skulde have været anvendte til disse Forsvarsværker (Afbrydelse af Ordføreren) — ikke sandt, det var Udtrykket? „Mange Snes Millioner“. Ja, det er netop Bevist paa denne Tilbøjelighed for det Svulmende, som udmærker den ærede Ordfører.